

“ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา”: อัตลักษณ์ตัวละครชายในนวนิยายประชัน
เรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของกฤษณา อโศกสิน-ทมยันตี
“Dr. Anirut-Tula”: The Identity of Male Characters in the Novels
“Wife-mistress Drama” of Krisna Asoksin-Thommayanti

ผกาเพ็ญ จรุงแสง¹, วรวรรธน์ ศรียาภัย² และ จารุวรรณ เบนจาทิกุล³

Received: September 07, 2021
Revised: October 06, 2021
Accepted: October 11, 2021

Pakapen Jaroonsaeng, Warawat Sriyabhaya and
Jaruwat Benjathikul
(pakapen20091@hotmail.com)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา”: อัตลักษณ์ตัวละครชายในนวนิยายประชันเรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของกฤษณา อโศกสิน-ทมยันตี จากข้อมูลนวนิยาย 2 เรื่อง คือ “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน และ “เมียน้อย” ของทมยันตี โดยใช้แนวคิดในการวิจัย 2 แนวคิด คือ แนวคิดความรู้ในตัวบทและแนวคิดความรู้นอกตัวบท ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กลวิธีการประกอบสร้างตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ กับ ตุลา ที่แสดงออกให้ผู้อ่านเห็นชัดเจนมี 2 ประการ คือ การสร้างตัวละครและการนำเสนอตัวละคร ประเด็นอัตลักษณ์ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ และ ตุลา ผลการศึกษาจำแนกได้ 3 ประการ คือ อัตลักษณ์ตัวละครชายของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ อัตลักษณ์ตัวละครชายของตัวละครตุลา และ ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา ความเหมือนและความต่างของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ตัวละครชาย, นวนิยายประชัน, เมียหลวง, เมียน้อย, กฤษณา อโศกสิน, ทมยันตี

Abstract

The objective of this article was to study “Dr. Anirut-Tula”: The identity of male characters in the novels “Wife-mistress Drama” of Krisna Asoksin-Thommayanti. From the two novels, which were “Mia Luang” by Krisna Asoksin

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

^{2,3} คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

and “Mia Noi” by Thommayanti, the research applied two concepts as follows: context knowledge and out of context knowledge. Based on the study, the tactics to create the Dr. Anirut and Tula characters to present to the readers comprised two principles, which were character building and character presentation. For the identity of the characters of Dr. Anirut and Tula, the result could be divided into the male character identity of each individual, and their similarities and differences.

Keywords: Identity of Male Characters, Drama Novel, Wife-Mistress, Krisna Asoksin, Thommayanti

บทนำ

นวนิยายเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่กำหนดให้ตัวละครเสมือนมีชีวิตเนกเช่นมนุษย์ แม้นวนิยายมิใช่เรื่องจริง เพราะเป็นเรื่องสมมุติขึ้น แต่ก็ย่อมหยิบยกสภาพชีวิตของคนในสังคมมาสะท้อนไว้ในตัวบท ซึ่งอาจตัดสินหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของสังคม ตลอดจนเสนอบางแง่มุมของชีวิตต่อผู้อ่าน โดยใช้ตัวละครเป็นเครื่องมือ

ตัวละครเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของนวนิยาย (สรณัฐ ไตลิ่งคะ, 2560) เพราะนวนิยายมีขนาดความยาวมากพอที่ผู้เขียนจะพรรณนาบุคลิกลักษณะและนิสัยใจคอของตัวละครได้ละเอียด ผู้อ่านจะรู้สึกเหมือนตัวละครมีตัวตน หรือไม่ก็ทำให้นึกถึงคนที่เราเคยรู้จัก นวนิยายบางเรื่องเราจะจดจำตัวละครได้ดีกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะผู้ประพันธ์ทำให้เรารู้สึก ชื่นชม หมั่นไส้ สมเพชและตัวละครนั้น ในนวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน มีตัวละครเอกชายคือ ดร.อนิรุทธิ์ ส่วนเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี มีตัวละครเอกชาย คือ ตุลา ผู้ประพันธ์สมมติตัวละครขึ้น โดยมุ่งเสนอมุมมองสะท้อนสังคม ผ่านตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ และ ตุลา ที่มีอัตลักษณ์แตกต่างกัน เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้ประพันธ์ ทั้งสองยังมีฝีมือลายมือในการประพันธ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัว ซึ่งแตกต่างจากนักเขียนทั่วไปในบรรณพิภพส่งผลให้คุณสุภัทร สวัสดิรักษ์ บรรณาธิการนิตยสารสกุลไทย เชิญนักเขียนทั้งสองไปรับหัวข้อนวนิยายที่สะท้อนปัญหาสังคมสองเรื่องคือ “เมียหลวง” กับ “เมียน้อย” เพื่อให้ นักเขียนทั้งสองเขียนนวนิยายในเวลาเดียวกัน แล้วนำมาตีพิมพ์ในนิตยสารสกุลไทยรายสัปดาห์ฉบับเดียวกัน โดยมีนัยเพื่อให้เกิดการประชันกันตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง

ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครชายที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นให้มีลักษณะแบบสมจริง (realistic) ในช่วงต้น เขาเป็นเหมือนผู้ชายที่จำนนยอมรับพฤติกรรมกรรมามีเมียของตนเอง

เรื่อยมา แต่เมื่อเนื้อเรื่องดำเนินมาถึงระยะเวลาหนึ่ง เหตุการณ์เหล่านั้นได้หล่อหลอมให้เขา กลายเป็นคนเจ้าชู้มากยิ่งขึ้น มีภรรยาอีกหลายคน สามารถตอบโต้กับ ดร.วิกันดา ได้อย่างมี อรรถรส ส่วน ตุลา เป็นตัวละครชายผู้ประพันธ์สร้างขึ้น ให้มีอุปนิสัยและความคิดต่อสู้เพื่อ สิทธิของตนเองในฐานะสามีที่เคยมีภรรยามาแล้ว แต่ทนยอมรับสภาพที่ผู้ชายตกเป็นเบี้ยล่าง เป็นภรรยาคนแรกไม่ได้ นอกจากนี้ ตุลา ยังเป็นผู้ที่มีความคิดพยายามให้ตนเองหลุดพ้นสภาพ สามีที่ผิดหวังกับภรรยาตัวเอง และอยู่อย่างมีเกียรติ พรั่งพร้อมไปด้วยทุกสิ่งทุกอย่าง (สรณัฐ ไตรลึงคะ, 2560) นวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” ของ กฤษณา อโศกสิน มีตัวละครเอกชาย คือ ดร. อนิรุทธิ์ ส่วนนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี มีตัวละครเอกชาย คือ ตุลา ผู้ประพันธ์ สร้างตัวละครให้มีอัตลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งพฤติกรรมของ ดร.อนิรุทธิ์ และ ตุลา ล้วนแต่มีความ น่าสนใจเพราะผู้เขียนเสนอมุมมอง และสะท้อนภาพสังคมแตกต่างกันแม้มีจุดร่วมของปัญหาอยู่ ที่ครอบครัวเช่นเดียวกัน คือ ปัญหาครอบครัวที่เกิดจากฝ่ายชายมีนิสัยเจ้าชู้ มากเกินไปในกาม และมีเมียน้อย

ผลงานการประพันธ์นวนิยายของนักประพันธ์หญิงทั้งสองคน ที่มีอายุรุ่นราวคราว เดียวกัน มีฝีมือการประพันธ์นวนิยายไม่เด่นและด้อยไปกว่ากัน จึงเป็นนวนิยายที่น่าสนใจ ที่สุดแห่งยุค กฤษณา อโศกสิน สร้างตัวละครเอก คือ ดร.อนิรุทธิ์ ขึ้นให้มีบทบาทเป็นสามีใน เรื่องเมียหลวง ส่วน ทมยันตี สร้างตัวละครเอก คือ ตุลา ให้มีบทบาทเป็นสามีในเรื่องเมียน้อย แต่ตัวละครทั้งสองตัวต่างก็มีปัญหาชีวิตให้ประคับประคองและแก้ไขให้ดีที่สุด จากการศึกษา รวบรวมเอกสารและข้อมูลการศึกษานวนิยายทั้งสองเรื่อง ตลอดจนทั้งนวนิยายเรื่องอื่นของ กฤษณา อโศกสิน และทมยันตี รวมทั้งนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ของบรรดานักประพันธ์ไทย ยังไม่ พบนวนิยายเรื่องใดที่แต่งขึ้นมาเพื่อประชันกันโดยเฉพาะ จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา กลวิธีประกอบสร้างและเปรียบเทียบสังเคราะห์อัตลักษณ์ของตัวละครชาย ในนวนิยาย ประชัน เรื่อง “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน และเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ ในนวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน และตัวละครตุลาในนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี ซึ่งเป็นนวนิยายที่ผู้ประพันธ์แต่งขึ้นมาเพื่อประชันกัน ในประเด็น กลวิธีประกอบสร้างตัวละคร และอัตลักษณ์ตัวละคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์วิจารณ์เอกสารหรือตัวบท แล้วนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลตัวบทนวนิยายที่จะศึกษาและศึกษาจำนวน 2 เรื่อง คือ “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ.2555 โดยสำนักพิมพ์เพื่อนดี และ “เมียน้อย” ของทมยันตี ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 เมื่อ พ.ศ. 2552 โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม
2. อ่านทำความเข้าใจตัวบทนวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” และ “เมียน้อย” อย่างละเอียด แล้วเก็บข้อมูลกลวิธีประกอบสร้างตัวละครและอัตลักษณ์ตัวละครเอกชาย ทั้ง 2 ตัวจากนวนิยายทั้ง 2 เรื่อง คือ ดร.อนิรุทธิ์ จากเรื่อง “เมียหลวง” และตุลา จากเรื่อง “เมียน้อย”
3. วิเคราะห์ตัวละครเชิงเปรียบเทียบ 2 ประเด็น คือ 1) กลวิธีประกอบสร้างตัวละคร 2) อัตลักษณ์ตัวละคร
4. สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ
5. เรื่องย่อนวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” และ “เมียน้อย”

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีประกอบสร้างตัวละครและอัตลักษณ์ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา ในนวนิยายประชัน เรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของกฤษณา อโศกสิน-ทมยันตี ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. กลวิธีประกอบสร้างตัวละคร “ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา” ในนวนิยายประชันเรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย”

การประกอบสร้างตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ กับตุลา ที่นำเสนอสู่ผู้อ่าน มี 2 ประการ คือ การสร้างตัวละคร และการนำเสนอตัวละคร มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสร้างตัวละคร ผู้ประพันธ์ทั้ง 2 ท่าน สร้างตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ ใน “เมียหลวง” และตุลา ใน “เมียน้อย” ให้เป็นตัวละครที่มีความสมจริง (realistic) คือ มีลักษณะพฤติกรรมสอดคล้องกับธรรมชาติของปุถุชนที่มีชีวิตจริงในสังคม มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ ใน “เมียหลวง” มีความเป็นจริงตามลักษณะของบุคคลที่เป็นสามี ในที่นี้จะกล่าว 5 ประการ ดังนี้

1) ทำงานนอกบ้าน ดร.อนิรุทธิ์ ในฐานะสามีในเรื่อง “เมียหลวง” ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้ผู้อ่านรู้ว่า สามี นั้น ต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้างในการดูแลครอบครัว โดยให้ ดร.อนิรุทธิ์ รับผิดชอบบุตรภรรยาตามหน้าที่บิดาและสามี ดังข้อความว่า “...เขาเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ส่วนฉันรับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ เขาไปส่งฉันแล้วจึงไปสอนที่มหาวิทยาลัย (น.19)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นว่า ดร.อนิรุทธิ์ เป็นสามีที่ดีโดยเป็นภาระหน้าที่ของผู้ชายที่แต่งงานแล้ว คือ การดูแลภรรยา บุตรและครอบครัว นอกจากเขาจะออกมาทำงานนอกบ้านแล้วยังเป็นสามีที่ดี

2) เป็นพ่อที่ดี ดร.อนิรุทธิ์ ในฐานะการเป็นพ่อของลูกต้องเลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโต ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ของพ่อ...ดังข้อความว่า... อนิรุทธิ์เห่อลูกอยู่พักใหญ่ เขาไม่แหวะเวียนไปไหนหลังเลิกงาน ได้แต่ขับรถตรงดิ่งกลับบ้าน หยอกล้อกับทารกในรถเข็น (น.20)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นว่า ดร.อนิรุทธิ์เป็นพ่อที่ดี เพื่อให้การเลี้ยงดูลูกให้มีพัฒนาการและเจริญเติบโต แม้ว่าจะมีบริวารคอยช่วยเหลือแต่ก็ไม่พ้นภาระหน้าที่ของพ่อจะต้องควบคุมดูแลด้วย

3) ให้ความสุขแก่ภรรยา ดร.อนิรุทธิ์ในฐานะสามี เรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับภรรยา ซึ่งการให้ความสุขกับภรรยาอันพึงมี ดร.อนิรุทธิ์ ได้ทำหน้าที่สามีมีได้บกพร่องต่อหน้าที่ของสามีดังข้อความว่า “...ฉันรับรู้ความรู้สึกได้ว่าอ้อมแขนของเขาสวมกอดเข้ามาทางด้านหลังนั้นแหละฉันจึงหันไป ตาเราพบกันในความสว่างของดวงไฟกลางห้อง เขาก้มลงจูบฉัน...จูบ และจูบ และจูบ ‘คุณสวยเหลือเกิน จริง ๆ นะ วิสวย’ เราอิมเอิบซาบซ่านเป็นสุขในรสรักอย่างมีความสุขสมใจอย่างบุคคลทั้งหลาย...” (น.10-11)

จากตัวอย่างดังกล่าวเราเห็นว่า ดร.อนิรุทธิ์ เป็นสามีที่สามารถให้ความสุขกับภรรยาได้อย่างมีความสุขสมปรารถนา เป็นหน้าที่สามีที่ดี ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ดร.อนิรุทธิ์ทำหน้าที่สามีดีได้อย่างชัดเจน

4) ดูแลความเป็นอยู่ของภรรยาได้ดี ดร.อนิรุทธิ์ในฐานะสามีได้แสดงบทบาทการเป็นพ่อบ้านที่ดี ดังตัวบทว่า “...วิหากคุณยังไม่อยากกลับบ้าน เบื่อนัก เหนื่อยนัก ก็

ไปเดินซื้อของกินอะไรต่ออะไรกับเพื่อนเสียสักชั่วโมงสองชั่วโมงซีคุณ แล้วค่อยกลับบ้าน...” (น.30) เห็นได้ว่า ดร.อนิรุทธิ์ เป็นสามีที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนโดยให้ ดร.วิกันดา ได้ผ่อนคลายจากการทำงานด้วยการเดินเล่นซื้อของกินของใช้และเสื้อผ้า

5) มีความอดทนอดกลั้น ดร.อนิรุทธิ์ในฐานะสามี เป็นสามีที่มีความอดทน อดกลั้น เก็บความรู้สึกของตนเอง เพราะความรักลูกและรักภรรยา รักชื่อเสียง หน้าตา ทางสังคมและเกียรติยศ ดังข้อความว่า “คนเราอยู่ด้วยกันไปนาน นานก็เบื่อบ้างมีอะไรเปลี่ยนแปลง แปลก ๆ ใหม่ ๆ เข้ามาบ้างถึงจะดี จึงต้องมีความอดทนอดกลั้น เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนคนที่อยู่ด้วย” (น.660)

จากตัวอย่างดังกล่าวเราเห็นได้ว่า ดร.อนิรุทธิ์ เป็นสามีที่มีความอดทน คือ ดร.อนิรุทธิ์ สะท้อนให้เห็นว่าตนเองก็รู้ว่าเป็นสามีที่ทำให้เมียหลวงอย่าง ดร.วิกันดาต้องเจ็บปวดที่สามีไม่รู้จักรักพอจากความเจ้าชู้ของตนเอง แต่ ดร.อนิรุทธิ์ก็มีความรักและห่วงใยลูก กล่าวหาหากพ่อกับแม่ต้องหย่าขาดกันลูกก็จะมีปัญหา

1.1.2 ตัวละครตุลา ในนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” มีความเป็นสามีที่มีลักษณะสมจริง ในที่นี้จะกล่าวเพียง 5 ประการ ดังนี้

1) ไม่มีความประสงค์เป็นสามีในตอนแรก ตัวละคร ตุลา ในฐานะสามีของ ชลา ในเรื่อง “เมียน้อย” ไม่มีความประสงค์จะเป็นสามีของชลาในตอนแรก หลังจากที่ท่านฯ ถึงแก่กรรมและตุลาเป็นคนสนิทของท่านฯ เข้ามาช่วยเหลือชลา ดังข้อความว่า “ผมชื่อตุลา...” ฉันทก็อดยิ้มไม่ได้ ดวงตาผมจนเกือบจะเป็นตุ คุณคุณินทร์บอกว่า อาจจะมีบางเรื่องที่เราปรึกษากันได้” (น.7-8)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นได้ว่าตุลาไม่ต้องการเป็นสามีของชลา ในตอนแรกแต่จำเป็นต้องเข้ามาในชีวิตของชลาด้วยสาเหตุที่ต้องมาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ รวมถึงทรัพย์สินของท่านฯ

2) เป็นผู้อดทนต่อผู้ชีวิต ตัวละครตุลาในฐานะสามีของชลา เป็นตัวละครที่ต้องอดทน เพราะตุลาเข้าไปเกี่ยวข้องกับชลาหลังจากที่ท่านฯ เสียชีวิต ที่จริงแล้วตุลาเข้าไปเกี่ยวข้องกับชลาในฐานะที่ปรึกษาทางกฎหมาย ดังข้อความว่า... “คนที่มีการงานทำมาก มักไม่สนใจกับเรื่องของคนอื่น เพราะเพียงแต่งานของตัวเองก็ปวดหัวอยู่แล้ว คนที่ชอบสนใจเรื่องของคนอื่น คือคนที่ไม่มีงานจะทำ” (น.656)

จากตัวอย่างดังกล่าว จะเห็นว่าที่ตุลาเข้ามาเกี่ยวข้องกับชลา เพราะ ต้องการจัดการทรัพย์สินให้ชลาเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ที่เข้ามาเพราะ ต้องการเป็นสามีของชลา

3) ถือคติไม่ให้ภัย ตัวละครตุลาในฐานะสามีของชลา เป็นตัวละครที่มีความอาฆาตพยาบาทภรรยาเก่า เพราะเธอไปให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่ากล่าวชลา อนุภรรยาของท่านฯ มีสามีใหม่พาดหัวข่าวครึกโครม ส่งผลกระทบต่อตุลา ดังข้อความว่า “ผมคิดบัญชีกับภรรยาเก่าแถมให้เรียบร้อยแล้ว” ตุลาพูดหน้าตาเฉย “คงพูดโทรศัพท์ยั่วคุณ ไม่ได้ไปหลายวัน” (น.217)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นว่า ตุลา มีความอาฆาตพยาบาท ต้องการจะแก้แค้นภรรยาเก่า เธอเป็นคนชอบเล่นการพนันและทำให้เสียชื่อเสียงเพราะพูดให้หนังสือพิมพ์ฟังจนเขาและชลาเสียหาย

4) มีความซื่อสัตย์ กล่าวพูดความจริง ตัวละครตุลาในฐานะสามีของชลา เป็นตัวละครที่กล่าวพูดความจริงว่า เขามีภรรยาแล้ว ดังข้อความว่า...“เธอก็บอกว่า เขาจะเอาผมเข้าคุกให้ได้ ผมก็บอกเขาว่า ถ้าผมเข้าคุกก็แล้วไป คุณจะลำบากและธรรมดา ความผัวความเมียไม่มีใครเขาอยากเอาเรื่อง ขึ้นศาล ศาลก็ไกลเกลียด เธอเป็นฝ่ายห่วงงเหงียนิ้วไม่ยอมหย่ากับผม” (น.674)

จากตัวอย่างดังกล่าว เห็นได้ว่า ตุลา มีความซื่อสัตย์ เป็นคนพูดความจริงว่าตุลามีภรรยาแล้ว ไม่เหมือนคนอื่นที่มักปิดบังแต่ตุลากล้าพูดความจริงเลยทำให้ชลา ประทับใจ

5) อดทนอดกลั้นเก็บซ่อนความรู้สึกน้อยใจ ตัวละครตุลาในฐานะสามี ถูกกล่าวหาว่าคอยตามจับผู้หญิงอย่างชลา เพื่อทรัพย์สินเงินทองและความเป็นอยู่ที่ดีสบายแต่ที่จริงแล้ว สามีอย่างตุลาก็มีความรักความภักดีให้กับชลาอย่างจริงใจ ดังข้อความว่า... “...‘สินทรัพย์เต็มมืออะไรบ้างครับ’ ‘ผมอยากให้คุณชลาจดให้หมด เพื่อความสบายใจของผม’ ‘กลัวถูกหาว่าเป็นแมงดาปีกทองหรือใจ?’...” (น.800)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นว่า ตุลาต้องเก็บซ่อนความรู้สึกน้อยใจที่ไม่สามารถอธิบายให้ใครทราบที่จริงแล้วเขารักชลาด้วยความจริงใจ ไม่ได้สนใจหรืออยากได้ทรัพย์สินสมบัติของชลาเลยแม้แต่น้อย

1.2 การนำเสนอตัวละคร จากการอ่านวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” และ “เมียน้อย” โดยมุ่งวิเคราะห์การนำเสนอตัวละครเอกชาย ได้แก่ ดร.อนิรุทธิ์ ในเรื่อง “เมียหลวง” กับ ตุลา ในเรื่อง “เมียน้อย” พบกลวิธีการนำเสนอตัวละครของนักประพันธ์ 3 กลวิธี คือ การเสนอข้อมูลของตัวละครเอกโดยผู้ประพันธ์ ตัวละครเอกเสนอข้อมูลของตนเองผ่านความนึกคิดและการสนทนากับตัวละครอื่น และตัวละครอื่นนำเสนอข้อมูลของตัวละครเอก ดังนี้

1.2.1 การเสนอข้อมูลของตัวละครเอกโดยผู้ประพันธ์ กฤษณา อโศกสิน และทมยันตี ในฐานะเป็นผู้ประพันธ์ เลือกใช้กลวิธีบรรยายหรือพรรณนาถึงตัวละครเอกในนวนิยาย มีรายละเอียดดังนี้

1) **ดร.อนิรุทธิ์** ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครเอก มีคุณลักษณะเป็นสุภาพบุรุษที่สง่างาม ความรู้ดี ฐานะดี การศึกษาดี ดังข้อความว่า “...เขาของฉัน...เป็นชายหนุ่มรูปงาม พุดเก่ง ฉลาด ฐานะดี ความรู้ของเราเสมอกัน เพราะเขาได้ปริญญาคุชฎบัณฑิตทางวิศวกรรมศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา...” (น.8)

2) **ทมยันตี** ใช้การบรรยายบอกเล่าลักษณะของตุลา ในฐานะที่เป็นผู้รู้ว่า ตุลาเป็น ชายหนุ่มที่มีสีหน้าท่าทางเอางานเอาการ เพราะเมื่อยืนอยู่ระยะใกล้จะเห็นร่องลึกและรอยย่นจากหน้าผากแสดงถึงการใช้ความคิดอยู่เสมอเป็นประจำ ดังตัวบทว่า “...ท่าทางและสีหน้าเขา เอางานเอาการ เมื่ออยู่ในระยะใกล้เพียงชั่วโตะคั้น หน้าผากของเขาเป็นรอยร่องลึกแสดงว่าเจ้าตัวใช้ความคิดอยู่เป็นประจำ...” (น.653)

1.2.2 ตัวละครเอกเสนอข้อมูลของตนเองผ่านความนึกคิดและการสนทนากับตัวละครอื่น ผู้เขียนทั้งสองใช้กลวิธีการนำเสนอตัวละครเอกชายผ่านการนึกคิดและบทสนทนา ดังตัวอย่าง

1) **ดร.อนิรุทธิ์** ครุ่นคิดถึงหญิงสาวที่เป็นพี่เลี้ยงหน้าตาน่ารักเมื่อเห็น นวลรัตน์อุ้มลูกชายคนเล็กมาที่หน้าตึก แล้วจึงพูดกับ ดร.วิกันดา ว่ารับใช้ชื่อนวลรัตน์นี้ถึงได้หน้าตาดีแต่อาภัพ ดังข้อความว่า

“เด็กคนนี้นั้นมีผิวพรรณดีก็จริงหรอก แต่มันอาภัพ” เขาว่า

“ก็ดูหน้าแข็งมันซี ผู้หญิงอะไรหน้าแข็งเต็มไปหมด”

“ตั้งแต่คุณคบกับอาจารย์สิทธิชัย ดูเชื่ออะไรพิลึก ๆ ขึ้นแยะเลย”

“พิลึกอะไรได้คุณ คุณไม่รู้หรือหรือว่า ตำรานรลักษณ์เป็นเรื่อง เชื่อถือได้ ไม่เหลวไหลจนชนิดเดียว สิทธิการริยะ....” เขาเริ่ม

“สตรีใดมีลักษณะของบุรุษ บุรุษใดมีลักษณะของสตรี ท่านว่า สตรีนั้น บุรุษนั้นอาภัพคู่ครอง หาความสุขได้ยากแล” (น.40)

จากตัวอย่างดังกล่าว เราเห็นได้ว่า ดร.อนิรุทธิ์ มีความครุ่นคิด เรื่องราวลักษณะภายนอกของนวลรัตน์ จึงพูดกับ ดร.วิกันดา แสดงว่า เขาสนใจว่านางสาว นวลรัตน์ผู้นี้ยิ่งกว่าทุก ๆ คนที่เคยเป็นลูกจ้าง

2) ตูลา ครุ่นคิดถึงเรื่องราวชีวิตสมรสในอดีตกับภรรยาเก่า ที่ติดการ พนัน โดยต้องทำหน้าที่ดูแลภรรยาและทำงานบ้านเองทุกอย่าง ทั้งยังคอยแก้ปัญหาให้ตูลา ต้องคอยตามแก้ ที่ร้ายแรง คือ ภรรยาเก่าของตูลาถึงกับฟ้องร้องชลาเพื่อเรียกเงิน หาก ต้องการได้ตูลาไปเป็นสามี ดังบทสนทนาที่ตูลาพูดกับชลา ว่า “...เขาจะเอาผมเข้าคุกให้ได้ ผมก็บอกเขาว่า ถ้าผมเข้าคุกก็แล้วไป และธรรมดาความผิดความเมียมไม่มีใครเขาอยากเอา เรื่องขึ้นศาล ศาลก็ไกลเกลี่ย เธอเป็นฝ่ายหวังเหนียวไม่ยอมหย่ากับผม ผมก็ต้องใช้ ประโยชน์ให้คุ้มค่า...” (น.674) ข้อความข้างต้นเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ให้ตูลาบอกเล่าเรื่องราว ของตนผ่านการสนทนา

1.2.3 การให้ตัวละครอื่นกล่าวถึงตัวละครตัวเอกชาย ผู้ประพันธ์ให้ตัวละครอื่นกล่าวถึงอนิรุทธิ์ และ ตูลา ดังนี้

1) ดร.อนิรุทธิ์ นอกจากกฤษฎณา อโศกสิน จะใช้การบรรยายถึงตัวละครอนิรุทธิ์ผ่านบทบรรยายและให้ตัวละครเอกแนะนำตนเองแล้ว ยังให้ตัวละครอื่น กล่าวถึงอนิรุทธิ์ด้วย เช่น ดร.วิกันดา กล่าวถึง ดร.อนิรุทธิ์ ว่า เมื่อเธอกับเขาแต่งงานกันแล้ว ดร.อนิรุทธิ์เป็นสามีที่เจ้าชู้ แต่ก็ไม่คิดจะทอดทิ้ง ดร.วิกันดาแม้ว่าความเบื่อหน่ายในชีวิตคู่ก็จะแทรกเข้ามาเหมือนเงา ความว่า “...อนิรุทธิ์ไม่เบื่อ และไม่คิดจะทิ้งฉัน ก็เพราะฉันยังคง รักษาความเป็นผู้ตาม ‘ทัน’ เขาได้ทุกเมื่อ และยังรู้ดีว่ากรรมวิธีในการตามสามีนั้น ไม่ได้ อยู่ที่การการตามเขาไปทุกหนทุกแห่งที่เขาไป...” (น.116) เห็นได้ว่าข้อความข้างต้น ดร.วิกันดา กล่าวไว้ว่าแม้ ดร.อนิรุทธิ์ จะเป็นคนเจ้าชู้แต่เขาก็ไม่ทิ้งเธอ ยังคงให้เกียรติในฐานะภรรยา และเชื่อมั่นว่าท้ายที่สุดแล้วเขาก็จะกลับมาอยู่กับครอบครัว

2) ตูลา นอกจากทมนันตีจะใช้กลวิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ให้ตัวละครอื่นกล่าวถึงตัวละครเอกด้วย เช่น คุณณณินท์เล่าเรื่องของตูลาให้ชลาฟังว่า เมื่อตูลาได้มี

โอกาสทำงานให้ท่านภุชณะ เขาเป็นตนเองงานเอาการ ทำงานเร็วดัง มีเนื้อความว่า “...ตุลาเขาจะเป็นคนตัดสินใจอะไรได้เร็ว สมัยท่านอยู่ เวลามีปัญหายาก ๆ ต้องโยนมาให้เขา ตุลาเห็นว่าอย่างไรแล้ว ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ...” (น.666) เห็นได้ว่า คุณคณินทร์พูดถึงตุลาว่าเป็นคนทำงานเร็วกล้าตัดสินใจอย่างเด็ดขาด จนท่านภุชณะเอ่ยปากชม แต่ก็คิดว่าตุลาเป็นคนดีจริง

2. อัตลักษณ์ตัวละคร “ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา” ในนวนิยายประชันเรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของภุชณะ อโศกลิน-ทมยันตี

ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา สามารถจำแนกได้ 3 ประการ คือ อัตลักษณ์ของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ อัตลักษณ์ของตัวละครตุลา และ อนิรุทธิ์-ตุลา: ความเหมือนและความแตกต่างของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา กล่าวรายละเอียดตามลำดับได้ ดังนี้

2.1 อัตลักษณ์ของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์

การศึกษาตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ จากนวนิยายเรื่อง “เมียหลวง” ของภุชณะ อโศกลิน พบว่า ผู้เขียนสร้างอัตลักษณ์ตัวละคร 7 ด้าน คือ ลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังของครอบครัว การศึกษา ชีวิตครอบครัว การประกอบอาชีพของตัวละคร ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม และคุณธรรมจริยธรรม มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ลักษณะทางกายภาพ ผู้ประพันธ์สร้างให้ ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครที่มีลักษณะทางกายดีตามความนิยมของสังคม กล่าวคือ มีรูปหล่อ บุคลิกภาพดี สมาร์ท เป็นคนเจ้าสำราญ เจ้าชู้ มักทำอะไรตามใจตัวเอง รูปร่างปราดเปรียวภูมิฐานและแต่งกายทันสมัย ดังที่สะท้อนผ่านความนึกคิดของ ดร.วิกันดา ว่า “เขาของฉันเป็นชายหนุ่มรูปงาม พุดเก่ง ฉลาด ฐานะดี มีสกุลรฐชาติ หรือ ความรู้...” (น.8)

2.1.2 ภูมิหลังของครอบครัว ผู้ประพันธ์สร้างให้ ดร.อนิรุทธิ์ มีที่มาจากครอบครัวฐานะร่ำรวย บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นและเลี้ยงดูมาอย่างดี คุณสมบัติดังกล่าวมีความเหมาะสมและทัดเทียมกับ ดร.วิกันดา อย่างยิ่ง ดังปรากฏตัวบทช่วงที่ทั้งคู่แต่งงานว่า “...น่าปลาบปลื้มใจอย่างยิ่งสำหรับคู่บ่าวสาว ที่มีความเหมาะสมกันทุกประการ อย่าง ดร.อนิรุทธิ์ กับ ดร.วิกันดา เหมาะสมกันราวกับกิ่งทองกับใบหยกทั้งฐานะ สกุลรฐชาติ หรือ ความรู้ ล้วนเป็นไปอย่างเหมาะสมราวกับเหวดาอุ้มสม...” (น.9)

2.1.3 การศึกษา ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ จบการศึกษา ระดับปริญญาเอก ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สังคมให้การยกย่อง ดังข้อความว่า “... เขาของฉัน เป็นชายหนุ่มรูปงาม ความรู้ของเราเสมอกัน เพราะเขาก็ได้ปริญญาตรีบัณฑิตทางวิศวกรรมศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา...” (น.8)

2.1.4 ชีวิตครอบครัว ผู้ประพันธ์สร้างให้ ดร.อนิรุทธิ์ แต่งงานกับ ดร.วิกันดาที่มีความเหมาะสมกันในทุก ๆ ด้าน โดยช่วงแรกของชีวิตแต่งงานทั้งคู่ มีความสุขอย่างคู่สามีภรรยาทั่วไป ความว่า “...ต่อมาดร.วิกันดา ตั้งครรภ์ลูกคนแรกเป็นผู้ชายและต่อมาก็มีลูกสาว ดร.อนิรุทธิ์ เหลือลูกพักใหญ่ เขาไม่แฉะเวียนไปไหนหลังเลิกงานรีบกลับบ้าน ฉันมีความสุขอยู่กับสามีและลูกพอลูกชายอายุได้ขวบเศษ ความเจ้าชู้ของเขาเริ่มต้นขึ้น...” (น.8) เห็นได้ว่าช่วงแรกชีวิตคู่มีความหวานชื่น แต่ช่วงท้ายกลายเป็นรักที่ขมขื่นเพราะ ดร.อนิรุทธิ์ เริ่มออกนอกเจ้าชู้

2.1.5 การประกอบอาชีพของตัวละคร ผู้ประพันธ์สร้างให้ ดร.อนิรุทธิ์ ประกอบอาชีพอาจารย์สอนมหาวิทยาลัย ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ดังข้อความว่า “...เขาเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ส่วนฉันรับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ หากมีงานต้องติดต่อนอกสถานที่ ฉันก็เลยแยกทางกับเขาด้วยการขับรถคนละคัน...” (น.19) แต่เนื่องจากสถานที่ทำงานต่างกัน จึงทำให้ทั้งคู่ต้องแยกกันไปทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตน

2.1.6 ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม ผู้ประพันธ์สร้างให้ดร.อนิรุทธิ์ มีความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของตน แสดงพฤติกรรมเจ้าชู้กับผู้หญิงมากหน้าหลายตา มักยึดความคิดตนเป็นใหญ่ มีความต้องการทางเพศรสกับหญิงอื่น แต่ก็หึงหวงภรรยา ดังข้อความว่า “...‘คุณเป็นผู้หญิงนะวิ’ มาสัมผัสของโสโครกเหมือนผมไม่ได้ พวกผมจะมีเมียสักสิบคนก็ได้ แต่พวกคุณจะมีผิวสิบคนไม่ได้...” (น.113)

2.1.7 คุณธรรมจริยธรรม ผู้ประพันธ์สร้างให้ ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครที่เป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรมคุณธรรม เช่น เมื่อ ดร.วิกันดาให้กำเนิดบุตรชายและหญิง ก็มีสำนึกของความเป็นพ่อและเกิดความรักความเมตตาต่อบุตรของตน ดังข้อความว่า “...เรามีบุตรหญิง ผิวพรรณน่ารักน่าเอ็นดูไว้ เขาไม่แฉะเวียนไปไหนหลังเลิกงานเวลานั้นเรามีความสุขมาก....” (น. 20)

2.2 อัตลักษณ์ของตัวละครตุลา

การศึกษาตัวละครตุลาจากนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี พบว่า ผู้เขียนสร้างอัตลักษณ์ของตัวละครตุลาครบ 7 ด้าน คือ ลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังของครอบครัว การศึกษา ชีวิตครอบครัว การประกอบอาชีพของตัวละคร ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม และคุณธรรมจริยธรรม มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ ผู้ประพันธ์สร้างให้ตุลา มีลักษณะทางกายภาพที่งดงามหล่อเหลา แต่มีบุคลิกภาพเคร่งเครียด เคร่งขรึม มีดวงตาคมจนเกือบจะเป็นตุ สีหน้าเรียบเฉย ดังตัวบทว่า “...ท่าทางและสีหน้าเขาเอาการเอางานเสียเหลือเกิน เมื่ออยู่ในระยะใกล้เพียงชั่วโตะคั้น หน้าผากของเขาเป็นรอยร่องลึกแสดงว่าเจ้าตัวใช้ความคิดอยู่เป็นประจำ...” (น. 1)

2.2.2 ภูมิหลังของครอบครัว ผู้ประพันธ์ให้ ตุลา มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อกับแม่แยกทางกัน พ่อมีภรรยาและลูกหลายคน ตุลาจึงไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวเท่าที่ควร การที่ครอบครัวแตกแยกส่งผลให้เขาต้องเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว เด็ดขาดและกล้าตัดสินใจ ดังข้อความว่า “...พ่อผมมีเมียหลายคนครับ ลูก ๆ จึงแย่งความรักจากพ่อกันเป็นโกลาหล ยิ่งกับละครวิทยุ ผมเลยเบื่อกันจะแย่งอะไร ๆ ต่อไป...” (น. 749)

2.2.3 การศึกษา ทมยันตีกำหนดให้ตุลาจบการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมาย ดังข้อความว่า... “...คุณตุลาเป็นคนพุดน้อย หากทุกประโยคที่พูดออกมา สมกับที่คลุกคลีอยู่กับกฎหมายและเป็นทนายความ ซึ่งจะผิดพลาดมิได้...” (น. 668)

2.2.4 ชีวิตครอบครัว ผู้ประพันธ์กำหนดให้ตุลาแต่งงานแล้วแต่ต้องหย่าร้างกันในภายหลัง ครอบครัวและชีวิตการแต่งงานไม่ได้ราบรื่นอบอุ่น เพราะตุลาอยู่กับภรรยา มักไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ซ้ำร้ายภรรยาของตุลาชอบเล่นการพนันจนเป็นเหตุให้ตัดสินใจแยกทางกัน ดังข้อความว่า “...‘หากฉันไม่รู้เค้าหน้าเธอมาก่อนจะเป็นอย่างไรแน่ เพราะขนาดเธอสวมแว่นตาแล้ว ยังแลเห็นรอยเขียววม’

‘นี่แหละค่ะ บ้านนงเมียน้อย’

น้ำเสียงที่เปล่งออกมาไม่ชัดนัก ทำให้ฉันมองอย่างเวทนา

‘จับมันเลยคะคุณตำรวจ มันบงการให้ผมไปทุบตีดิฉัน’...” (น. 675)

2.2.5 การประกอบอาชีพของตัวละคร ผู้ประพันธ์สร้างให้ตุลาประกอบอาชีพทนายความ และเป็นคนสนิทของท่านกฤษณะ ดังข้อความว่า “...‘นี่คุณอ้อย ญาติดิฉันนี่คุณตุลานั้นกฎหมาย’ คุณอ้อยกล่าว ‘พูดกับทนาย และเสียเปรียบเสมอ ฉันทันปลายอ้อยคะเหลืออกากเคนไม่ใช่หัวน้ำหวานหรือคะ’...” (น. 664)

2.2.6 ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละคร ตูลามีความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม คือ ตูลาสามารถทำให้ชลาเชื่อว่า ตูลามีความรักในตัวชลาอย่างยิ่งจนอาจตายแทนได้ ดังความว่า “...ผมก็ไม่ใช่คนเชื่อคนง่าย ผมเคยถูกทรยศ ถูกหักหลัง เคยสูญเสียความรัก สักวันผมจะพบผู้หญิงที่ยามตาย ผมจะกลับมาตายกับเขาได้...” (น. 737)

2.2.7 คุณธรรมจริยธรรม ผู้ประพันธ์สร้างให้ตูลาเป็นตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมคุณธรรม คือ มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ดังเห็นได้จากเหตุการณ์ที่ตูลาเคยเป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายให้ท่านกฤษณะ และรับใช้ท่านอย่างดีทำให้ท่านเกิดความเมตตา และรักเอ็นดูตูลาเหมือนเป็นลูกหลานแท้ ๆ แม้ตูลาเองก็รักเคารพท่านกฤษณะ เพราะเป็นผู้มีพระคุณเหมือนเป็นพ่อแม่ของตน ดังตัวบทว่า “...ท่านเหลือใจไว้ให้ผมสองอย่างบ้านที่ซุกหัวนอนอยู่เดี๋ยวนี้ กับรถคันนี้ แม้ว่าจะไม่มียานแล้ว ผมก็นึกเสมอว่าผมเป็นคนของท่าน อะไรที่ผมจะทำให้ท่านได้ผมต้องทำ...” (น. 655) เห็นได้ว่าแม้ท่านกฤษณะจะเสียชีวิตไปแล้วตูลาก็ยังคงระลึกถึงบุญคุณอยู่เสมอ

2.3 ความเหมือนและความแตกต่างของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตูลา

2.3.1 ความเหมือนกันของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตูลา

1) **ชีวิตครอบครัว** ผู้วิจัยพบว่า ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตูลา มีชีวิตครอบครัวที่มีปัญหาเช่นเดียวกัน กรณี ดร.อนิรุทธิ์ แต่งงานกับ ดร.วิกันดา จัดงานใหญ่โตเพียงครั้งเดียว แต่ต่อมาก็ไม่มีความสุขเพราะความเจ้าชู้ของ ดร.อนิรุทธิ์ ที่ทำให้ ดร.วิกันดา ต้องเสียใจเพราะสามีไม่ซื่อสัตย์ ชอบแสวงหาความสุขสำราญ แต่ภรรยาในบ้านก็ต้องให้ภรรยาที่เป็นเมียหลวงคอยดูแลแก้ไขปัญหาทั้งหมด ดังข้อความว่า “...ฉันไม่อยากเป็นดอกเมียหลวงไม่เห็นจะสบายตรงไหน อะไร ๆ ก็เรา... เราทั้งนั้น ออกลูกก็เรา เงินไม่พอใช้ก็เรา ผัวเจ็บลูกเจ็บก็เรา หมาทายก็เรา คนใช้ก็เรา อีไม่ออกฉีไม่ออกก็เรา !...” (น. 91)

ส่วนตูลาไม่ได้แต่งงานเพราะความรักครั้งแรกเหมือน ดร.อนิรุทธิ์ กับ ดร.วิกันดา ตูลาเคยแต่งงานมีครอบครัวมาแล้วแต่แยกทางกัน เพราะภรรยาติดการพนัน และมีปากเสียงไม่เข้าใจกัน แต่เมื่อ ตูลา มาเจอ ชลา ก็ถูกชะตาและเข้าใจกัน เพราะทั้งสองผ่านการมีคู่ครองมาแล้ว แต่มีปัญหาชีวิตสมรสไม่ราบรื่น ทำให้ต่างเข้าใจกันเห็นอกเห็นใจกัน ตูลากับชลาจึงตกลงแต่งงานกันอีกครั้งอย่างเรียบง่ายแต่อบอุ่นและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ดังข้อความว่า “...ตราบใดที่คุณยังไม่เห็นมนุษย์ทั้งโลกเป็นศัตรู คุณจะมีโอกาส ที่จะเชื่อใครรักใคร และศรัทธาใครเสมอ ผมเอง...ก็ไม่ใช่คนเชื่อคนง่าย ผมเคยถูกทรยศ เคยสูญเสียความรัก ผมบอกตัวผมเองว่า สักวัน...ผมจะพบที่ผู้หญิงที่ผมจะกลับมาตายกับเขาได้ !...” (น. 737)

2.3.2 ความต่างกันของตัวละคร.อนิรุทธิ์-ตุลา: กรณี ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา

1) **ลักษณะทางกายภาพ** ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา มีความต่างกันของตัวละครด้านลักษณะทางกายภาพ คือ ทางด้านการแต่งกาย ดร.อนิรุทธิ์ สมาร์ท ประเปรียว ภูมิฐาน สง่างาม ทันสมัย ส่วนตุลา ใบหน้าคล้ำอิดโรย ผมยุง เสื้อผ้ายับ สีหน้าเรียบเฉย หน้าผากเป็นร่องลึก เพราะใช้ความคิดอยู่เสมอ ดังข้อความ “...ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครที่มีลักษณะการแต่งกายทันสมัย เมื่อเขามาอยู่ในฐานะพี่และพ่อ...” (น. 31) ส่วนตุลาไม่ได้มีรูปร่างหล่อเหลาเช่นเดียวกับ ดร.อนิรุทธิ์ เขามักแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสนับง่ายแบบธรรมดา ความว่า “...เย็นวันรุ่งขึ้น เขาไปหาฉันด้วยเครื่องแต่งกายชุดไปทำงานแบบเรียบง่ายธรรมดาเหงื่อโชกตัว หากดวงตาแจ่มใส ‘อะไร’ ที่เขาให้ฉันดูคราวนี้ไม่ใช่พิมพ์เขียวอย่างที่ฉันคาด และเตรียมหาประโยชน์ปฏิเสธอย่างนุ่มนวล...” (น. 768)

2) **ภูมิหลังของครอบครัว** ตัวละครเอกชายทั้งสองตัว มีภูมิหลังของครอบครัวแตกต่างกันอย่างมาก ดร.อนิรุทธิ์เป็นชายที่เพียบพร้อมในทุกด้าน ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาที่มอบความรักความอบอุ่นให้อย่างดี ทั้งยังมีฐานะร่ำรวย ความว่า “...นำปลาปลื้มใจอย่างยิ่งสำหรับคู่บ่าวสาว เหมาะสมกันทุกประการ ทั้งฐานะ สกุลรุนชาติ หรือความรู้...” (น. 9) อนิรุทธิ์จึงเป็นชายในอุดมคติที่หญิงสาวต่างหมายปอง ส่วนตุลามีชีวิตที่แตกต่างจากอนิรุทธิ์อย่างมาก เนื่องจากถือกำเนิดในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ที่พ่อกับแม่มีปัญหาแยกทางกัน เนื่องจากพ่อมีภรรยาหลายคน ตุลาจึงไม่ค่อยได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวเท่าใดนัก ดังตัวบทว่า “...พ่อผมมีเมียหลายคนครับ ลูก ๆ จึงแย่งความรักจากพ่อ กันเป็นโกลาหล แล้วยังต้องแย่งสมบัติกัน ยิ่งกับละครวิทยุร้อยตอนจบ ผมเลยเพื่อที่จะแย่งอะไรต่อไป...” (น. 749)

3) **การศึกษา** ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอย่าง มาก ดร.อนิรุทธิ์มีพื้นฐานด้านการศึกษาในระดับสูง เพราะจบการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านวิศวกรรมศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา ดังข้อความว่า “...เขาของฉัน...เป็นชายหนุ่มรูปงาม พุดแก่ง ฉลาด ฐานะดี ความรู้ของเราเสมอกัน เพราะเขาก็ได้ปริญญาตรีโททางวิศวกรรมศาสตร์จากสหรัฐอเมริกา...” (น. 8) ส่วนตุลา จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายในประเทศ ดังความว่า “...ผมเป็นนักกฎหมายก็จริง แต่ในด้านความเป็นมนุษย์แล้ว ผมยอมรับสภาพความเป็นจริงมากกว่าทบัญญัติ...” (น. 706) เห็นได้ว่าตัวละครอนิรุทธิ์มีระดับการศึกษาสูงกว่าตุลา ซึ่งในทัศนะของคนในสังคมมักมองว่าผู้สำเร็จการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมในทางบวก แต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ตุลากลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมด้านความรักต่อคู่ครองดีกว่า

4) การประกอบอาชีพของตัวละคร ผู้ศึกษาพบว่า ผู้ประพันธ์กำหนดให้ตัวละครเอกชายทั้งสองคนมีอาชีพแตกต่างกัน ดร.อนิรุทธิ์มีอาชีพเป็นอาจารย์สอนหนังสือในมหาวิทยาลัย ดังข้อความว่า “...เขาเป็นอาจารย์สอนหนังสือในมหาวิทยาลัย ส่วนฉันรับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ (น.19) ส่วน ตัวละครตุลา เป็นนักกฎหมาย และเป็นนายความที่หน่วยงานแห่งหนึ่ง ความว่า “...นาน ๆ ครั้งเขาถึงจะทำพาลรีพาลขวา และเป็นเวลาเดียวที่ฉันเห็นว่าเขาคือผู้ชายธรรมดา ๆ คนหนึ่ง มิใช่พนักงานผู้คร่ำเคร่งเสมอไป ‘คุณจะเป็นนายที่ดีไม่ได้หรอกค่ะ ถ้าไม่มีหลักฐานแวดล้อม’ ฉันเลียนสำนวนที่เขาชอบสอนฉันบ่อย ๆ...” (น. 687)

5) ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา มีความต่างกันของตัวละครด้านความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม คือ ดร.อนิรุทธิ์ มีความรู้สึกคิดลบกับเรื่อง การมีคู่ครองแบบรักเดียวใจเดียว ดร.อนิรุทธิ์ชอบเสาะแสวงหาความสุขทางเพศสที่แปลกใหม่ ดังข้อความว่า “...คุณจะบังคับผัวคุณให้นอนกับคุณคนเดียวทุกวันทุกคืนจนตลอดชีวิตไม่ได้หรอกวิ เข้าใจเสียใหม่...นี่เรากำลังพูดถึงกฎธรรมดาของโลกีย์ ชนนะ ไม่ได้หมายความว่าถึงสุนทรียะด้านความรักที่สูงกว่านั้น ถ้าคุณไม่รู้จักแบ่งแยก ‘ชั้น’ ของอารมณ์ ไม่รู้จักแบ่งแยก ‘ชนิด’ ของสัตว์เพศผู้ทุกตัวนั่นสิ!...” (น. 26) ดร.อนิรุทธิ์ยังมีแต่ความเจ้าชู้คิดเข้าข้างตนเองโดยเฉพาะเรื่องผู้หญิง ที่ตนคิดจะไปมีความสัมพันธ์ด้วยขอเป็นเพียงเป็นผู้หญิง ไม่ต้องมีความรักก็มาเกี่ยวข้อง ดร.อนิรุทธิ์ ก็พร้อมจะมีความสัมพันธ์ได้ทุกเมื่อ ไม่ว่าจะเป็นที่ใดผู้หญิงทั่วไปหรือผู้ที่มีความรู้ มีฐานะ ใครก็ได้ ดร.อนิรุทธิ์คิดแต่เพียงว่า ถ้าเป็นผู้หญิงเขาก็ยินดีมีความสัมพันธ์ได้ ความว่า “...‘โธ่เอ๊ย ! ดร.วิกันดาที่รักของผม’ ‘ศักดิ์ศรีของมนุษย์ผู้ชายไม่ได้อยู่ชั้นต่ำหรือชั้นสูงหรอกคุณ ขอให้เป็นมนุษย์ผู้หญิงที่เราพอใจเป็นใช้ได้ อย่าลืมนะเตี้ยราคาหมิ่นกับเตี้ยราคา ร้อยมันก็คือเตี้ย จะต่างกันก็ตรงที่จะเอาไปตั้งที่ไหนเท่านั้นแหละ ในปราสาทหรือในกระท่อม...” (น. 43) เห็นได้ว่าอนิรุทธิ์เห็นแก่ตัวและรักความสุขในเพศสมมากกว่าการคำนึงถึงความเหมาะสมและครอบครัว

ส่วน ตุลา ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครตุลาที่มีความรู้สึกนึกคิดต่างกับ ดร.อนิรุทธิ์ ความรู้สึกของตุลาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม คือ ตุลาไม่เจ้าชู้มีความรักที่จะมอบให้ชลาอย่างมั่นคงจริงใจ ดังข้อความว่า “...‘ผมไม่ใช่คนดีนักหรอก’ เขาว่าต่อไป ‘แต่ผมเป็นคนรักชลาจากตลอดมา ผมสัญญาได้ว่า สิ่งใดที่ผมลั่นวาจาออกไปแล้ว ผมจะทำให้ได้เสมอ’ ชลากล่าวว่า ‘ขอบคุณอีกครั้ง ที่ว่าจะไม่ทอดทิ้ง’...” (น. 710) ความดีงามของชลาทำให้

ตุลาามีความคิดจะสร้างครอบครัวใหม่กับชลา เนื่องจากแอบชอบชลามานานก่อนที่ท่านกฤษณะจะเสีย ความว่า “... ‘ผมเคยนึกอยู่เสมอว่า คนสวยมักไม่มีสมอง เนื่องจากเอาไปเลี้ยงความสวยหมด แต่คุณเป็นคนแรกที่ทำให้ผมได้คิดว่าคนสวยที่มีมันสมองยังมีอยู่นิยมในตัวคุณเท่านั้น !..’ เขาย้ำหนัก ‘จนกระทั่งคุณเป็นอิสระ เราลืมเรื่องที่ผ่านมาเสียดีไหม’ ผมอาจจะมีความมั่นใจแห่งวาจาและหัวใจ กับเงินเดือนที่พอจะเลี้ยงกันไปเดือน ๆ ผมไม่เคยปรารถนาในตัวผู้หญิงคนใดรุนแรงเท่าคุณ !..” (น. 718) เห็นได้ว่า ตุลาามีความมั่นใจว่าชลาจะเป็นความรักครั้งสุดท้ายและเป็นคู่ครองที่สามารถเคียงคู่กันไปจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

7) คุณธรรมจริยธรรม เมื่อพิจารณาด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรม คือ การเป็นพ่อที่ดีของลูก ดังข้อความว่า “...อนิรุทธิ์ เห็นลูกอยู่พักใหญ่ เขาไม่แฉะเวียนไปไหน ขับรถกลับบ้าน หยอกล้อกับทารกในรถเข็น ฉันมีความสุขและอบอุ่นท่ามกลางสามี ลูกและญาติมิตร...” (น. 20) แต่หลังจากมีลูกคนที่ 2 พฤติกรรมก็เริ่มเปลี่ยนกลายเป็นตัวละครที่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรม คือ จิตสำนึกต่อครอบครัวคือความเป็นสามีที่ดีเริ่มบกพร่อง มีแต่ความเจ้าชู้ หลงใหลรักสนุกมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงมากหน้าหลายตา ความว่า “...แต่คุณก็รู้ว่าผมเป็นคนรักสนุก ชอบความสำราญ ทนความหยุดนิ่งของชีวิตไม่ได้ ถ้าคุณรู้จักใจ คุณไม่ถือก็รับรองว่า จะไม่มีอะไรกระทบกระเทือนชีวิตคู่ของเราเลย...” (น. 43) ความเจ้าชู้ของตัวละครเอกทำให้เกิดปัญหาครอบครัว และเกิดความวุ่นวายตามมา

ส่วน ตุลา เป็นตัวละครที่มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ คือ ท่านกฤษณะ เพราะให้บ้าน ให้รถ ให้นำที่ทำงาน เพราะท่านกฤษณะได้ให้ทุกอย่างกับตุลา ยังรักตุลาเหมือนลูก ส่วนตุลาเองก็รักภักดีและมีความกตัญญูต่องานเหมือนเป็นพ่อคนหนึ่ง ดังข้อความว่า “...ท่านเลยให้บ้านหลังหนึ่ง รถยนต์คันหนึ่ง มีคนทำนายน่า ฝีมือขนาดนี้ ใครก็อยากได้ไปทำงาน...” (น. 666) ส่วนคุณธรรมต่อครอบครัวและภรรยา คือ ตุลาที่มีความรับผิดชอบ หลังจากหย่ากับภรรยาคนแรกที่ติดการพนันอย่างหนัก และได้แต่งงานกับชลาแล้วเขาก็ทำหน้าที่สามีที่ดี เป็นคนรักใคร่รักจริงและไม่เจ้าชู้ ไม่คิดมีภรรยาอื่นอีก ดังข้อความว่า “...ผู้หญิงคนนั้นเขาเคยปิดป้ายสาธยายความช่วยเหลือผมไว้หลายอย่าง ชี้โมโห ปากว่ามีมือถึง หาเงินให้เขาไม่ทันใช้ แต่ก็มีความจริงอยู่ข้อเดียวผมไม่ใช่คนเจ้าชู้ ถ้ารักใคร่แล้วรักหัวปักหัวปำ...” (น. 718)

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 กลวิธีประกอบสร้างตัวละคร กฤษณา อโศกสิน สร้างตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ในเรื่อง “เมียหลวง” ให้เป็นตัวละครที่มีความสมจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชนทั่วไป ที่ยังคงมีกิเลส ความรัก โลก โกรธ หลง มีลักษณะของสามี 5 ประการคือ 1) การทำงานนอกบ้าน 2) การเป็นพ่อที่ดี 3) ให้ความสุขแก่ภรรยา 4) ดูแลความเป็นอยู่ของภรรยา 5) มีความอดทนอดกลั้น ส่วน ทมยันตี สร้างตัวละคร ตุลา ในนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” ให้มีลักษณะสมจริง ตามลักษณะสามี 5 ประการดังนี้ 1) ไม่มีความประสงค์ที่จะเป็นสามีชลาในตอนแรก 2) เป็นผู้ที่อดทนต่อสู้ชีวิต 3) ถืออกดีไม่ให้อภัย 4) มีความซื่อสัตย์ 5) อดทนอดกลั้นซ่อนความรู้สึกล้นใจ

1.2 อัตลักษณ์ตัวละคร อัตลักษณ์ตัวละครเมียหลวง “ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา” ในนวนิยายประชันเรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของกฤษณา อโศกสิน-ทมยันตี ผลการศึกษาจำแนกได้ 3 ประการ คือ อัตลักษณ์ของตัวละครชาย ดร.อนิรุทธิ์ อัตลักษณ์ของตัวละครชาย ตุลา และ ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา ความเหมือนและความแตกต่างของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์- ตุลา กล่าวรายละเอียดได้ ดังนี้ อัตลักษณ์ของตัวละครชาย ดร.อนิรุทธิ์จากนวนิยาย เรื่อง “เมียหลวง” ของกฤษณา อโศกสิน โดยเปรียบเทียบเชิงสังเคราะห์กับอัตลักษณ์ตัวละครชาย ตุลา จากนวนิยายเรื่อง “เมียน้อย” ของทมยันตี สามารถอธิบายอัตลักษณ์ได้ 7 ด้าน คือ 1) ลักษณะทางกายภาพ 2) ภูมิหลังของครอบครัว 3) การศึกษา 4) ชีวิตครอบครัว 5)การประกอบอาชีพของตัวละคร 6) ความรู้สึกนึกคิดที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม 7) คุณธรรมจริยธรรม

2. การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา “ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา” : อัตลักษณ์ตัวละครชายในนวนิยายประชันเรื่อง “เมียหลวง-เมียน้อย” ของกฤษณา อโศกสิน-ทมยันตี ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับกลวิธีการประกอบสร้างตัวละครตามแนวคิดของ กุหลาบ มลลิกะมาส (2560) คือ ผู้ประพันธ์เป็นผู้กำหนดให้ตัวละครเป็นผู้มีบทบาทในเรื่อง โดยกำหนดชื่อ รูปร่าง หน้าตา เพศ วัย นิสัย ใจคอ บุคลิกภาพ บทบาท รวมทั้งโชคชะตาที่ต้องประสบพบเจอ จึงทำให้ตัวละครเหมือนมีชีวิตอย่างแท้จริง จนผู้อ่านรัก ชัง สงสารและเห็นใจตัวละครเหล่านั้น สอดคล้องกับ สายทิพย์

นุกูลกิจ(2543) ที่กล่าวว่า การตั้งชื่อเรื่องของนวนิยายนั้น เป็นไปตามลักษณะของเรื่อง เมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องก็อาจนึกออกทันทีว่า เนื้อเรื่องจะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ดังชื่อเรื่อง “เมียหลวง” กับ “เมียน้อย” นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้สร้างให้ตัวละครเอกให้เป็นผู้เล่าเรื่องราวของตนเอง โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นผู้เล่าว่าเรื่องราวต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ในชีวิตของผู้เล่าเอง

ตัวละครชาย ดร.อนิรุทธิ์ ในนวนิยายเรื่องเมียหลวง สะท้อนให้เห็นถึงตัวละครชายที่มีความเจ้าชู้โดยผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครชาย ดร.อนิรุทธิ์ เป็นตัวละครที่ รูปหล่อ มีบุคลิกดี สมาร์ทประเปรียว และภูมิฐาน ดร.อนิรุทธิ์เป็นคนเจ้าสำราญ เจ้าชู้ชอบตามใจตัวเอง มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงได้หลายคนโดยไม่คิดว่าผิดศีลธรรมจะมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่บ้างก็คือเป็นพ่อของลูก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรยา รอดเพชร, ทศนี ทานตวานิช และนันทนัย ประสานนาม. (2557) อธิบายถึงลักษณะของสังคม “ปิตาธิปไตย” ไว้ว่า สถานภาพของผู้หญิงถูกควบคุม โดยผู้ชายที่มีอำนาจในการปกครองว่าผู้หญิง ควรเป็นอย่างไร ผู้หญิงต้องมีสถานะเป็นแม่และเป็นเมียที่ดี ผู้หญิงต้องมีลักษณะที่อ่อนหวานอ่อนโยนและเก่งในเรื่องการดูแลบ้านได้ประโยชน์โดยตรงจากผู้หญิงที่อยู่ในสังคม เหมือนที่ ดร.อนิรุทธิ์กระทำต่อ ดร.วิกันดา ที่ต้องอดทนต่อการมีภรรยาหลายคนทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อเหตุการณ์ที่เธอต้องเผชิญอยู่เสมอตลอดชีวิตที่ผ่านมา ส่วน ตุลา ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครชาย มีดวงตาคม จนเกือบจะเป็นดูไบหน้าคล้ายอิดโรย สีหน้าเรียบเฉย หน้าผากเป็นร่องลึก เพราะเกิดจากการใช้ความคิดมากเวลาทำงาน ตุลาเป็นคนดีมีภรรยาคนแรกแต่ต้องแยกทางกัน เพราะภรรยาติดการพนันไม่สนใจครอบครัว ต่อมาตุลาจึงแต่งงานกับ ชลา เพราะแอบสนใจชลา เธอเป็นภรรยาคนที่สองของตุลาเขาเป็นคนไม่เจ้าชู้ซึ่ง ตรงกันข้ามกับ ดร.อนิรุทธิ์ที่มีความเจ้าชู้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงอุดมการณ์ปิตาธิปไตย (patriarchy) ทฤษฎีทางสังคมวิทยา มาตรฐานที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างเชิงอำนาจระหว่างชายกับหญิง

ผู้ศึกษาพบว่า กลวิธีการประกอบสร้างตัวละคร ผู้ประพันธ์มีวิธีการนำเสนอ สอดคล้องตามหลักธรรมว่าด้วยทศ 6 ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (2548) กล่าวอธิบายหลักธรรมเรื่องทศ 6 ว่า “บุคคลต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางสังคมด้วยดุจทศที่อยู่รอบตัว” ผู้วิจัยพบว่า ดร.อนิรุทธิ์ ทำหน้าที่หน้าที่บิดาที่ดีตามหลักทศ 6 ข้อที่ 1 “...ทศที่ 1 ปุริตถิมทศ หรือ ทศเบื่องหน้าคือทศตะวันออกได้แก่บิดามารดาต้องอนุเคราะห์บุตรธิดาดังนี้ 1) ห้ามปรามจากคนชั่ว 2) ให้ตั้งอยู่ในความดี 3) ให้ศึกษาศิลปวิทยา 4) หากคู่ครองที่

สมควรให้ 5) มอบทรัพย์สินสมบัติให้ในโอกาสอันควร...” จากเนื้อความในตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ดร.อนิรุทธิ์ ปฏิบัติหน้าที่บิดาตามหลักทศที่ 1 ได้ดีเพราะ ดร.อนิรุทธิ์เป็นผู้ดูแลลูกสาวและลูกชายให้ความรักความเมตตาสนับสนุนสิ่งของ อาหาร เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ทุกอย่างในการเลี้ยงดูบุตรธิดาเป็นอย่างดี ในเรื่องคุณนุ่นกับคุณโหม่งลูกสาวและลูกชาย ได้รับความรักและการดูแลจาก ดร.อนิรุทธิ์ผู้เป็นบิดา ให้มีความสุขสบายทุกอย่าง

ส่วน ตุลา ในเรื่องเมียน้อยมีคุณธรรมสอดคล้องกับทศที่ 5 เภฏฐิมทศ ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (2548) กล่าวอธิบายทศที่ 5 เภฏฐิมทศ ว่า “...ทศเบื้องล่าง ได้แก่คนรับใช้และคนงานยอมอนุเคราะห์นาย 1) เริ่มทำการงานก่อนนาย 2) เลิกงานที่หลังนาย 3) ถือเอาแต่ของที่นายให้ 4) ทำการงานให้เรียบร้อยและดียิ่งขึ้น 5) นำเกียรติคุณของนายไปเผยแพร่...” ดังเห็นได้ว่า ท่านภคขณะผู้เป็นเจ้านายที่ตุลารักเคารพ ท่านรักและห่วงใยคอยช่วยเหลือตุลาตลอดเวลา ส่วนตุลาก็รับใช้ท่านในขณะที่ท่านมีชีวิตอยู่ด้วยความจงรักภักดี ท่านจึงเมตตาให้บ้านและรถยนต์แก่ตุลาไว้ใช้เพราะท่านรักและเมตตาตุลาเหมือนลูกชาย จึงกล่าวได้ว่าตุลา ก็ควรประพฤติปฏิบัติดีต่อท่านที่เป็นเจ้านาย

หลักธรรมว่าด้วยทศ 6 เป็นหลักธรรมที่ต้องการให้บุคคลจะต้องปฏิบัติต่อกันอย่างดี ครอบคลุมตามหน้าที่ แล้วจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยตัวละครชายในเรื่องเมียน้อยกับเรื่อง เมียน้อย ผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละคร ทั้ง 2 ตัวมีหลักธรรมในการการดำเนินชีวิต ต่างกัน คือ ทศที่ 1 ปุริตถิมทศ คือเรื่องของบิดามารดาต้องดูแลบุตรธิดา ดร.อนิรุทธิ์ ดูแลบุตรธิดาได้ดีมีความสุขสบายส่วน ตุลาเป็นหลักธรรมในการดำเนินชีวิต คือ ทศที่ 5 เภฏฐิมทศ ทศเบื้องล่างคือ คนรับใช้และคนงานยอมอนุเคราะห์นาย ดังที่ ท่านฯ เจ้านายที่ตุลาเคยทำงานด้วย ท่านรักและห่วงใยคอยช่วยเหลือ ซึ่งตอนท่านมีชีวิตอยู่ด้วยความจงรักภักดีต่อท่านจนท่านเมตตา จึงกล่าวได้ว่าตุลา ก็ได้ประพฤติปฏิบัติดีต่อท่านที่เป็นเจ้านายโดยมีหลักธรรมต่อทศเบื้องล่างจึงอาจกล่าวได้ว่า ดร.อนิรุทธิ์ มีบทบาทความเป็นบิดาประพฤติตนปฏิบัติตนดีในหน้าที่พ่อได้ดี ส่วนตุลาก็มีความประพฤติปฏิบัติดีในฐานะลูกน้องที่กตัญญูต่อท่านฯ ซึ่งท่านก็เปรียบเสมือนบิดาของ ตุลา กล่าวได้ว่าตัวละครชายทั้ง 2 มีการดำเนินชีวิตเป็นไปตามหลักพุทธธรรม

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยนี้ ได้องค์ความรู้ ดังนี้

กลวิธีการประกอบสร้างตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ กับ ตุลา ที่แสดงออกให้ผู้อ่านเห็นชัดเจน มี 2 ประการ คือ 1. การสร้างตัวละครและการนำเสนอตัวละคร และ 2. ประเด็นอัตลักษณ์ตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ และ ตุลา ผลการศึกษาจำแนกได้ 3 ประการ คือ 1) อัตลักษณ์ตัวละครชายของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์ 2) อัตลักษณ์ตัวละครชายของตัวละครตุลา และ ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา และ 3) ความเหมือนและความต่างของตัวละคร ดร.อนิรุทธิ์-ตุลา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ถอดบทเรียนของตัวละครเอกชายที่บกพร่องต่อหน้าที่ตามหลักทศ 6 เพื่อปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาคอบครัวต่อไป

1) ควรมีการศึกษาอัตลักษณ์ตัวละครเอกชายในนวนิยายที่มีปัญหาคอบครัว เพื่อให้คำตอบว่าปัญหาคอบครัวมีผลกระทบจากพฤติกรรมของตัวละครเอกชายอย่างไร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการนำเสนอแนวคิดเรื่องทศ 6 ในนวนิยายไทย เพื่อได้องค์ความรู้ว่าผู้เขียนนวนิยายไทยมีการนำเอาแนวคิดเรื่องทศ 6 ไปใช้ในการเสนอแนะ และประยุกต์ใช้หลักธรรมดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว และมีภาพสะท้อนของครอบครัวที่บกพร่องในหลักธรรมเรื่องทศ 6 อย่างไร

รายการอ้างอิง

กฤษณา อโศกสิน. (2555). *เมียหลวง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เพื่อนดี.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2562). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทมยันตี (นามปากกา). (2552). *เมียน้อย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้ง.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2557). *พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระยาอนุমানราชธน (เสถียรโกเศศ). (2546). *การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์* (พิมพ์ครั้งที่
5). กรุงเทพฯ: ศยาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556*, กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- สรยา รอดเพชร, ทศนี ทานตวานิช และนันทนัย ประสานนาม. (2557). ผู้หญิงกับปิตาธิปไตย
ในนวนิยายของอุทิศ เหมะมูล. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*.
14(1), 53-79.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2562). หน่วยที่ 5 การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ ใน *เอกสารการสอนชุด
วิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8* (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สรณัฐ ไตลังคะ. (2542). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.